

מאורות אל העבר

כט טבת תקנה | 11/01/1795

הקרב על טריפולי. Royal Museums Greenwich, ויקפדיה
By Reinier Nooms - Royal Museums Greenwich, ויקפדיה

מפת עולם

פורים בורגול (נס טריפולי)

יהודי טריפולי (בירת לוב דהיום) חיו בשלווה יחסית בשלהי המאה השמונה עשרה, תחת שלטונם של בני השושלת הקאראמלית - שליטים מוסלמיים, מתונים וסבלניים. מלחמת ירושה שפרצה בסוף המאה בתוך משפחת המלוכה, הביאה לתסיסה ולאי יציבות. שליט אלג'יריה דאז, עלי ג'ורג' (בורגול), ניצל את המצב, ובראש צי של שודדי ים הסתער על חופי תוניסיה ולוב, וזרע הרס וחורבן. בימי שלטונו של בורגול נגזר על היהודים לחלל שבת, הצבא הפולש והאוכלוסייה המקומית פרעו בהם, ועשרות ממנהיגי הקהילה נשרפו חיים בידי השלטון החדש. תבוסתו של בורגול לצבא הקאראמלי ביום כ"ט בטבת תקנ"ה (11.1.1795) הביאה תשועה לקהילה היהודית, ופרנסיה החליטו לקבוע יום זה לדורות כ"פורים בורגול". מנהגי השמחה כללו סעודות, תפילות ושירת הפיוט "מי כמוך" בשבת שלפני כ"ט בטבת. את הפיוט, המתאר את השתלשלות האירועים, חיבר מנהיג הקהילה חכם אברהם כלפון (שבנו, דוד, נרצח על ידי בורגול): **"...אזכיר מעשה ה' בקהל עדתו / אשר לא עזב חסדו ואמתו / .../...נפשנו מיד צר צורר הציל / ועלינו להודות לשבח ולהלל / כי הוציאנו מיד עובד אליל..."**